

Östgötaspel

Östergötlands Spelmansförbund
www.ostgotaspel.se

Styrelsens ordförande:
Isabell Svärdmalm
ordforande@ostgotaspel.se

Nr 1, mars 2018
årgång 18

Ansvarig utgivare:
Isabell Svärdmalm

Redaktion: Barbro Wijma
redaktor@ostgotaspel.se
Håkan Wasén



Margareta Kreese på Kettstaka är född på gården och bor där och driver den. Målning av Peter Berry.
Här, på gränsen mellan Östergötland och Närke, bodde tidigare spelmannen Johan Erik Carlsson (1814-1899).

Innehåll

Kallelse ÖSF årsmöte 25.3	2
Rättelser från Östgötaspel 17.4	2
Ordförandehälsning	3
RAPPORTER	
Linköpingsstämman 171007	3
Psalmkonkurs 171125	3
Slöjdar-Per 80	4
Knytkalas 180105	4
Gnestastämman 180202	4
Apropå jubileet: Memkurserna Paganini	5

ARTIKEL	
Ett gränsfall: J E Carlsson i Kettstaka	6-7
Polska från Kettstaka	8
LÅTAR FRÅN JUBILEET	
Inte riktigt 100	9
Helens slängda polska	9
Foto på pristagarna	10
Borghamnsmarschen	10
Annonser	
Kalendarium	11
Kontakt sökes / finnes	12

STYRELSE FÖR ÖSTERGÖTLANDS SPELMANSFÖRBUND

Ordförande: Isabell Svärdmalm, tel.011-319876, 0730-541193, ordforande@ostgotaspel.se

Sekreterare: Lisa Hellsten Reuber, tel. 0725-757 252 sekreterare@ostgotaspel.se

Kassör: Mats Ekman, tel. 013-152336, kassor@ostgotaspel.se

Ledamöter: Barbro Wijma, Stefan Öberg

Suppleanter: Staffan Lensell, Tyra Lundberg.

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER bl.a.:

Spelledare: Isabell Svärdmalm, 011-319876, spelledare@ostgotaspel.se

Medlemsärenden: Ingrid Ährlin, tel 0707-740665, medlem@ostgotaspel.se

Arkiv, notbibliotek, försäljning: Hans Norberg, tel. 013-52536, hansnobe@hotmail.com

Hemsidesansvarig: Staffan Lensell, webb@ostgotaspel.se



ÖSF Årsmöte 25 mars 2018



Start 13.30

på Majblomman, Skördeg.27, Norrköping

Förutom årsmötesförhandlingar blir det
allspel, fika*, minilåstugor med Jonathan Borgsjö och Tomas Öhberg,
och - förstås - jam!

Dagordning finns på hemsidan www.ostgotaspel.se!

Välkomna önskar styrelsen!

** ÖSF bjuder!*

Rättelser i Östgotaspel 17.4:

Tyvärr smög det sig in några fel i texten... Här kommer rättelser av de aktuella raderna:

Sida 5: sist i reportaget från jubileet saknas författarens namn. Där skall det stå: **Birgitta Lundin om kvällens begivenheter.**

Sida 6: I bildtexten längst ner till höger står att Brita Ehlersts make heter Stig. Det stämmer ju inte; han heter **Kurt.**

Sida 12: I Kalendariet har redaktören omväxlande annonserat evenemang till att äga rum under vintern 2017 och vintern 2018. Att det senare är det korrekta har läsarna säkert insett.

På den version som ligger på hemsidan är detta rättat redan!

Redaktören ber om överseende!

Ordförandes hälsning

Hej!

Nu går Östergötlands Spelmansförbund in i sitt (vårt) 91:a verksamhetsår! Välkomna åter ”där ute” att delta och medverka med ditt musicerande, dansande och sjungande.

Med 90-årsfirandet som en milstolpe undrar du nu kanske vad detta år har att erbjuda?

Vad sägs om:

- Årsmöte i mars med spelstuga i Norrköping;
- Folk- och Världsmusik-Galan och Folkmusikfestivalen i april; också i Norrköping;
- Östra Ryds-dagen på sensommaren;
- Linköpingsstämman i oktober;
- Höstträff....

plus allt det vanliga spelandet vi gör i våra grupper och enskilt. Detta för att nämna något. Vill du ha

med något arrangemang i kalendariet så hör du av dig till redaktören.

Vad gäller Linköpingsstämman, som du kan läsa en liten rapport om i detta nummer, söker vi fortfarande efter just DIG som har tid och energi att delta i stämmokommittén för 2018.

Jag ser att jag faktiskt för ett år sedan i Ö-spel nr 1/2017 skrev om samma sak.... Då kom Alexandra Lindwall med och alldeles nyss Tomas Öhberg, båda två aktiva i ÖsUpp. Men det behövs ytterligare en med fokus på programinnehållet.

ÖSF och Folkkungagillet har ett långt samarbete med att arrangera stämman tillsammans. Hör av dig till oss i styrelsen och kom och var med i det arbetet!

Ordförande Isabell

Linköpingsstämman 171007

Årets stämma blev annorlunda jämfört med tidigare år men vad gör det, när det var så trevligt ändå? Spelmän, dansare och andra intresserade kom till Landerydsgården för att medverka i stämmoglädjen.

Allspel var det, och det spelades och sjöngs på kurser och i flera hörn jammades det. På eftermiddagen kom ännu fler för att lyssna till den vackra konserten med Karin och Peter ”Puma” Hedlund. Sedan dansades det till långt in på natten och vissa fortsatte på dansgolvet även nästa morgon. Trötta och nöjda åkte de sista hem och jag tror att alla ser fram emot ännu en Linköpingsstämma!

Text: Tyra Lundberg

Psalmodikonkurs 171125

12 förhoppningsfulla deltagare hade anmält sig till den endagskurs i psalmodikonspel som anordnades i Linköping i november 2017. Flera av oss hade inga instrument utan köpte dessa av kursledaren Göran Carlström från Stockholm. Vi fick lära oss om instrumentens historia och om speltekniken som i princip är väldigt enkel. Men som med andra stråkinstrument krävs stråkteknik för att få klang. De psalmer vi lärde oss att spela gick långsamt, annars hann vi inte med. Troligen sjöng man förr dessa i ett lägre tempo till psalmodikonspel pga instrumentets/spelmannens begränsningar. Att riva av en snabb slängpolska på psalmodikon tror jag inte är möjligt...

Psalmodikon var vitt spridd över landet på 1800-talet och användes i skolor och i kyrkor. För att komma förbi behovet av att lära sig notskrift använde man sifferbeteckningar vilka också fanns inristade i instrumenten.

Förvånansvärt mycket hade vi med oss hem efter dagen och en rad psalmer i sifferskrift att öva på.

Text: Barbro Wijma



En samling entusiaster med böjda nackar i full koncentration.
Foto: Göran Carlström

Rapporter, forts.

Slöjdar-Per 80!

Strax före jul uppvaktades Per Rosenqvist, Ringarum på sin 80-årsdag. Per, som ju kallar sig för "Slöjdar-Per", gör som säkert många känner till bl.a. silversmycket till Skedevi-dräkten. Sedan unga år är Per med i Hemgårdens Folkdanslag, Norrköping, och är fortfarande aktiv som spelman, slöjdare och dansinstruktör.

Per firade sin födelsedag med ett "gammaldags" kaffekalas i Ringarums församlingshem. Det bjöds på hembakade bullar och sju sorters kakor.

Per spelade på en egentillverkad fiddla, samt tillsammans med Hemgårdens spelmän. Dagen till ära hade Per dukat upp alster som han skapat och tillverkat i olika hantverkstekniker. Vi fick se silverslöjd, luffarslöjd, svepaskar, träarbeten och smide.

Som avslutning på kalaset fick varje gäst välja ett hantverk att ta med sig hem! Som Per uttryckte det (fritt ihågkommet): **"Dansen och musiken gör vi, det blir inget som tar plats, men alla hantverkssaker jag har fyller huset, så varsågoda!"**

Text och foto:
Isabell Svärdmalm



Knytkalaset Trettondedags-afton 2018

Som en förlängning av sitt 30-årsfirande arrangerade Folklekarne årets Knytkalas. Vidarlogen i Söderköping visade sig vara en jättefin lokal där det fanns gott om plats att dansa, samt möjlighet att buskspeka i källarvåningen. Folklekarne inledde dansspelandet, se'n fortsatte mindre spelgrupper.

Vi var ett 15-tal spelmän och lika många dansare som deltog i kvällens trevligheter. Och knytkalasetbordet var magnifikt, oj så många OLIKA och goda maträtter!

Nästa år hoppas vi på att fler hittar till Söderköping, lokalen är redan bokad, men då återgår arrangemanget i spelmansförbundets regi.

Text och foto: Isabell Svärdmalm



Gnestastämman 180202

Fredagen den andre februari åkte vi i ÖsUpp till Gnesta för att som vanligt spela och dansa så mycket som vi orkade på Gnestastämman. I år var det ingen traditionsenlig Folkbandskamp, där kända låtar på till exempel temat ABBA görs om till folkmusik, men vi var glada ändå för vi fick spela både konsertspel och dansspel. Flera av oss gick på någon kurs på lördagen, till exempel kunde man spela Rättvikslåtar, dansa hamburgska eller sjunga visor. Självgick jag på hamburgskekursen med Bert Persson och det var väldigt roligt. Trots att kursmedlemmarna befann sig på olika nivå anpassade han sig efter alla, vilket var mycket uppskattat. På kvällen dansade och jammade vi till sent inpå natten och åkte hem glada nästa dag.

Text: Tyra Lundberg



ÖsUpp spelar och spelar och spelar och glömmer omgivningen ...

Foto:Markus Videfors

Jubileet – det blev lite över från förra numret...

Memkurserna – minns ni?

I slutet av 1970 talet la jag märke till en lustig sak. Min pappa, Bo Arnerdal, som var föreningsmänniska i varje tum, började åka på kurser. Alltså, det var i sig inte så konstigt, just med tanke på föreningsengagemanget, men från de här kurserna kom han hem och var så glad! Och trött... Han berättade hur roligt han haft och att han spelat fiol. Jag målade i mitt inre upp bilder av glada gubbar vid skolbänkar, som på kvällarna, efter kursen, spelade fiol. 1979 lyckades han övertala mig att åka på en så'n där kurs, inte bara en helg, utan en vecka på sommaren. Sedan dess är jag spelman.

Kurserna som Östergötlands Spelmansförbund arrangerade på 1970 och -80 talen var mycket uppskattade och omtyckta. Ofta var de förlagda till Mem Slott just där Göta Kanal övergår i Slätbaken. Under flera år var Malungs Folkhögskola medarrangör varför Jonny Soling var en återkommande gästlärare, men också Pekkös Gustaf, Pål Olle, Elrika Frisell och Ole Hjorth. Självklart fanns också lokala spelmän med som instruktörer, jag minns Erik Pettersson och Bertil Johansson, men säkert var det flera.

Ett återkommande inslag var besöket av Allan och Anselm Hellström. De brukade komma på sönda-

gen. Två likadana farbröder, en i blå kavaj och en i brun. De kom till lunch, och sedan spelade de för oss i Riddarsalen. Tonåringen Lisa var väl måttligt road, hon hade sovit för lite och förstod inte riktigt grejen. Men hon satt med, höll för det mesta klaffen, och lyssnade. Jonny brukade intervjua dem lite, de var blyga och pratade en riktigt gammaldags östgötska. Idag är jag naturligtvis jätteglad över de där stunderna, riktiga pärlor!

Ett annat roligt inslag var lördagskvällens sittning. Vi hade med oss egen skaffning som vi dukade upp och satte oss i matsalen. Den var nu inte tillräckligt stor för att alla skulle rymmas så vi satt i två angränsande rum. Ibland utbröt sångar-bataljer mellan rummen, medan de andra sjöng en sång satt vi och klurade på ett motdrag och så fort de var klara tog vi upp en annan visa, i alla möjliga genres fast mest folkligt såklart. Hes blev man, och glad! Såklart att det var roligt att åka på kurs!

På den tiden, förr i världen, var vi inte så många ungdomar med i svängen. Christer Samuelsson, Karin Hedlund (Ohlsson) Anita Lindqvist, jaa så många fler minns jag inte. Därför är det fantastiskt roligt med alla ÖsUppare som nuförti'n dräller omkring och spelar skjortan av oss andra!

Text: Lisa Hellsten Reuber

Paganini för er som minns...

På 70-talet gick en våg över Sverige där folk som dansade också började spela, mest fiol. Rörelsens budskap var, som jag uppfattade det: "Alla är tillräckligt musikaliska för att kunna spela.". "Musiken är en bruksvana som skall användas att dansa till." "Det är rytmen som är det väsentliga, rent eller inte är mindre viktigt." "Förresten vad är rent spel - det är väl vars och ens definition?"

Befriande tankar för någon som aldrig fått sjunga för hon sjöng så falskt och som slutade spela piano därför att det inte lät tekniskt så perfekt som hon hörde det inuti skallen.

Spelgruppen Paganini för nybörjare måste vara något för mig, tänkte jag. Och det stämde! Aldrig kommer jag att glömma den där första kvällen i Paganini. Vi var kanske 15 nybörjare och Bertil Johansson och Miriam Berger var våra lärare. Spelet satte igång direkt utan särskilt mycket instruktioner och det var bara att härma så gott det gick. Vi fick lära oss Björndansen, en långdans från Öland, på gehör förstås. De flesta av oss kunde ungefär hänga med och i slutet av kvällen stod vi i en ring och spelade gång på gång på gång på gång Björndansen. Det kändes som om vi höll på i timmar och jag ville aldrig att det skulle ta slut. Det blev en otroligt suggestiv stämning och jag kände en fantastisk gemenskap av ett slag som jag aldrig tidigare upplevt. Vi

spelade en enkel låt tillsammans och mer var det inte - men ändå väldigt stort!

Senare har jag funderat över vad det var som hände. En sak var att vi inte visste något om varandra - inte ens namn. Alla de där vanliga uppgifterna man samlar in när man möter nya människor hade vi skippat. Vi bara spelade, utan att vi dessförinnan hade placerat in varandra i olika fack med hjälp av ord. Gemenskap genom att göra något tillsammans och utan att i förväg ha kategoriserat varandra - var det en del i upplevelsen? Sällan bygger vi relationer och gemenskap annars utan att ha kategorisering som en bas för en växande interaktion med andra. Det vi gjorde den kvällen var befriande!

Senare har jag mött detta igen och igen i folkmusiksammanhang och väldigt sällan i andra konstellationer, där kontaktskapandet istället ofta börjar med fraser som: Var bor du? Vad jobbar du med? etc. Viss kategorisering finns väl, utan ord. Man hör ju t.ex. vilken typ av låtar personen spelar och hur det låter när hen spelar. Och visst kan man ha värderingar om låttyp och spelsätt. Men ändå så mycket mindre av detta än i andra sammanhang som bygger på ordväxlingar.

Generositeten är ett annat drag i folkmusiken och redan från början kändes det så välkommande. De flesta jag mött vill dela med sig av låtar, teknik och knep för att få det att svänga, också till de som är mindre avancerade.

Tack Paganini!

Ett gränsfall – Johan Erik Carlsson i Kettstaka (1814–1899)

Om man viker av till vänster mot Medevi, innan man kommer till Godegård söderifrån, kommer man strax, på höger sida, till avtagsvägen mot Kettstaka. Vägen slingrar sig brant upp genom skogen genom några små gårdar till ett öppet fält. Man befinner sig nu ganska högt upp och anar utsikten mot Vättern på ena sidan och skogarna i Östgöta bergslag på andra sidan. Vi har just lämnat Godegårds socken, åkt en knapp kilometer, och befinner oss i Hammars socken. Det är som att stå på en puckel. Här finns två gårdar, stora och lilla Kettstaka, och många byggnader. I ett av husen, det röda timrade, bor Margareta sedan många år. Jag har med mig en blomma till Margareta när jag hälsar på.

Det röda huset tillhör de äldsta på gården. Kanske har det stått här i någon skepnad sedan tidigt 1800-tal. Det är på den här gården Johan Erik Carlsson växte upp och det förblev hans boställe i drygt 40 år. Det är Carlsson som för mig till Kettstaka. Han var bonde och spelman. Hans spelmansbok finns hos Svenskt visarkiv och sedan några år på internet som en del av Folkmusikkommissionens notsamling (MMD 67). Den här artikeln ska handla om Carlsson och om hur man kan hitta spår efter honom. Han är i likhet med de flesta av oss vanliga människor ganska anonym.

Jag har på sista tiden ställt mig frågan varför man ska bry sig om Carlsson. Jag tycker det finns ett särskilt viktigt skäl, hans spelmansbok, som innehåller många spelbara melodier och som är intressant, musikhistoriskt och musiketnologiskt.

Den mest tillgängliga informationen om Carlsson finner man i Folkmusikkommissionens notsamling. Olof Andersson, redaktören för Svenska låtar, gick igenom Carlssons notsamling och kommenterade den som vanligt flitigt och kunnigt. I anslutning till kommentarerna gav Andersson också en kort översikt över Carlssons liv. De biografiska data som anges förefaller stämma i stort sett. Uppgifterna kom från en avlägsen släkting till Carlsson, som någon gång på 1930-talet, gissningsvis, sände materialet till Musikhistoriska museet där en stor del av Sveriges spelmansböcker så småningom samlades. Uppgifterna i biografien behöver kompletteras och tolkas och det blir min första uppgift.

Enligt Andersson var Carlsson en ofta anlitad spelman och hade som yrke bonde, klockare och bokhållare. Det är lätt att i kyrkobokföringen kunna bekräfta Carlsson som bonde, "ägobrukare" (alltså någon som brukar jord men inte äger den) men i övrigt är det problematiskt. Det saknas helt belägg för Carlsson som klockare utom i Anderssons anteckningar. Bokhållare – ja. Det finns tecken som tyder på det även om det inte helt kan ledas i bevis. Carlsson ska ha varit bokhållare på Bona bruk, beläget några mil söderut från Kettstaka. Det är intressant att fundera på hur kontakten med Bona kan ha påverkat Carlsson som spelman. Bona bruk var som ett samhälle,

med alla tänkbara funktioner och människor som skötte dessa. Det handlade om allt från att betala godsägarens spelskulder till att underhålla kläder, redskap, köpa och sälja sådant som tillhörde brukets verksamhet: sviskon, kortlekar, citroner, bläck, brännvin, tackjärn, ullkardor, stängsel, liar, oxhud, pepparkakor, smultron, stövlar, sikhåvar ... Uppgifterna är hämtade från Bona bruks arkiv som finns på Landsarkivet i Vadstena. Bona föreföll vara ett ställe att skapa kontakter, till exempel för en spelman.

1857 lämnade Carlsson Kettstaka och blev bonde i Norra Hunna, strax norr om Askersund. Där levde han återstoden av sitt liv och blir i spelmanlitteraturen förknippad med denna trakt, snarare än sin bostads- och verksamhetsort längre söderut, trots att han levde där hälften av sitt liv. Hans musik förknippas idag med traditioner i Närke snarare än med en regional tradition, i gränsbygderna mellan Östergötland och Närke. I Svenska låtar, som är strikt uppbyggd kring landskapsrepertoarer, kommer de regionala repertoarerna i skymundan och det skapas repertoarer med landskapsgränser, som inte stämmer överens med historien. Det blir problem för gränsmusiken. Carlsson var ett gränsfall.

Det saknas uppgifter om hur Carlsson kommit in på spelmansbanan, hur han lärde sig spela och om hur musiken kom in i hans liv. Av Anderssons biografi framgår att musiken funnits i hans närhet. Jag syftar på uppgifterna om Carlssons söner som båda uppges ha varit spelmän, Johan Albert, den äldste på flöjt och dragspel. Denne ärvde så småningom faderns fiol, kanske även spelmansboken. Den yngre brodern, Anders Wiktor, bodde kvar i Kettstaka medan den äldre brodern övertog Norra Hunna. Bandet till gränstrakten fanns kvar och den musikaliska traditionen fördes vidare och blev en del av låtraditionerna i södra Närke, förmedlade i det flertal spelmansböcker som är kända där, framför allt genom storspelmannen Viktor Rulin från Folketorp. Han är väl representerad i Svenska låtar, Närke.

Carlssons spelmansbok är emellertid särskilt förknippad med en annan spelman. Denne man var också notkunnig och efterlämnade en omfattande samling spelmansmusik. Han bodde några kilometer från Kettstaka under samma tid som Carlsson, och de gjorde, av allt att döma, de flesta av sina uppteckningar under samma tid, 1830-talet. Om de träffade varandra eller skrev av varandras notböcker, det vet vi inte. Det finns inga bevis för att de haft en sådan nära kontakt. Vad man med säkerhet kan säga är att de levde i samma musikaliska miljö och att båda fann anledning att skriva ner den musik de varit intresserade av. Carlssons granne hette Abraham Hagholt (1811-1890) och min andra uppgift är nu att med deras spelmansböcker som utgångspunkt försöka beskriva en tradition som både är gemensam men som också tar sig olika uttryck. Traditionen innehåller även avvikelser och individuella avtryck.

Ett gränsfall, forts.

Carlssons och Hagholsms spelmansböcker är digra samlingar av spelmansmusik. Haghholm samlade nästan dubbelt så många (433 låtar) som Carlsson (164 låtar). Ungefär hälften av Carlssons låtar finns i varianter i Hagholsms samling, men inte som identiska kopior. Detta styrker intrycket av att bägge hörde till samma tradition, att de fått sina uppteckningar från samma musikaliskt rika omgivning, men inte suttit och skrivit av varandra. Karaktären på de båda samlingarna är också likartad. Det förekommer ett stort antal sextondelspolkor i D-dur och A-dur. Det verkar vara ett starkt inslag i den regionala traditionen, vilket bekräftas av andra spelmansböcker från gränslandet Östergötland-Närke-Sörmland, särskilt samlingarna efter Lars Göran Högberg och Nils Bergdahl. Hos både Carlsson och Haghholm finns även ett stort antal valser. Skillnaderna består främst i att Haghholm samlade fler polkor och valser i b-tonarter, ofta av komponerad karaktär (man anar Medevi brunn) och Carlsson fler äldre åttondelspolkor (se Magnus Gustafs typologi i sin avhandling "Polskans historia", sidorna 413-419). Carlssons valser är stilmässigt enklare och enligt Olof Andersson exempel på de tidigaste valserna i svensk spelmansrepertoar. Både Carlsson och Haghholm tar med kadriljer. Carlsson har några angläser, vilket saknas hos Haghholm (men finns t.ex. i Carl Gustav Sundblads samling från Godegård). Haghholm har också några modernare låtar såsom hambo och polka. Hagholsms åttondelspolkor kallade han stundom värmlänningar och de har en speciell rytmisk karaktär. De liknar det man ibland kallar triolpolkor. I övrigt är det mycket som är gemensamt och som man kan tänka sig hör till den regionala traditionen. Dit hör omstämning och A-bas och även urvalet av repertoar. Mycket av det som nedtecknas förefaller, med Olof Andersson som guide, vara en del av en nationell repertoar. I Anderssons kommentarer till Carlssons och Hagholsms spelmansböcker hänvisas särskilt ofta till Småland, Gotland, Hälsingland och Skåne förutom till de två gränslandskapen Närke och Östergötland som är helt dominerande. Båda spelmansböckerna förefaller vara representativa provkartor på både en regional och nationell repertoar, förankrad i det tidiga 1800-talet.

Skillnaderna mellan Carlssons och Hagholsms spelmansböcker tror jag bland annat har att göra med deras olika sociala omständigheter. Haghholm var lärare, från 1843 folkskollärare, och hade en anknytning till Medevi brunn både som patient och sedermera kurortsbesökare. Det gav en speciell status och påverkade säkert var och hur han mötte spelmansmusiken, och i vilken utsträckning han uppförde den. Carlsson var bonde och hade en lägre, kanske mer tillfällig, anställning vid Bona bruk. Han förefaller till skillnad från Haghholm ha varit en flitigt anlita spelman. Man kan anta att Carlsson och Haghholm rörde sig i olika kretsar och hade olika funktioner som musikförmedlare. Kanske de inte ens trivdes med varandra. Men, musiken förenar dem, i alla fall i ett historiskt perspektiv.

Det finns ytterligare några skillnader som jag tycker bekräftar mina iakttagelser om olikheter,

kanske även på det personliga planet. Carlssons spelmansbok är egentligen inte en bok, utan två häften i olika format, med anteckningar som är tillfälliga och ibland förefaller skrivna i affekt. Stavningen är bristfällig. Hagholsms uppteckningar var nog också ibland gjorda i hast, men helhetsintrycket är välordnat och prydligt. Tyvärr går det inte att dra några säkra slutsatser om presentationen i Carlssons spelmansbok. Den finns endast i en avskrift, författad av Olof Andersson. Originalen har förkommit, vilket lär ha skett även med andra spelmansböcker som ställdes till Folkmusikkommissionens förfogande. Andersson verkar emellertid ha varit mycket noggrann och tagit med flera anteckningar som står i spelmansboken i sin beskrivning, det vill säga årtal, ortsangivelser och några lustiga kommentarer.

När jag lämnar Kettstaka är det särskilt ett minne jag bär med mig, det av Margareta vid det röda huset i Stora Kettstaka med en blomma ömt i händerna. Det är en krukväxt jag haft med mig. När man hälsar på ska man alltid ha något med sig. Det har min hustru som är från landet lärt mig.

Samtliga spelmansböcker finns i fulltext på Internet: Högbergs spelmansbok via Södermanlands spelmansförbunds hemsida; de övriga spelmansböckerna via webbsidan Folkmusikkommissionens notsamling.

Text: Peter Berry

Redaktörens anmärkning: Artikeln publiceras också under våren i ÖLFM:s tidning Stämning.



Artikelförfattaren.
Foto: Barbro Berry

Numrets fyra låtar: Polska från Kettstaka och därefter (s. 9)
två låtar som delade 2:a plats i jubileets låttävling
och sist (s. 10) en låt av de tre som delade 3:e plats

Polska från Kettstaka

The musical score is written for two staves, treble and bass clef, in the key of D major (two sharps) and 3/4 time. It consists of six systems of music. The first system has a treble staff with a melody and a bass staff with a accompaniment. The second system includes a trill ornament above the treble staff. The third system continues the melody and accompaniment. The fourth system ends with a double bar line and the word 'Fine' above the treble staff. The fifth system continues the melody and accompaniment. The sixth system is a short piece starting with the instruction 'D.S. al Fine' above the treble staff, ending with a double bar line.

Polska nr 73 ur Johan Eric Carlssons låtsamling.
Stämman: Sten Askling (2018).

Inte riktigt hundra - Polska

Till Östergötlands spelmansförbund 90 år

Magnus Larsson
Valdemarsvik, oktober 2017

Musical score for 'Inte riktigt hundra - Polska' in G major, 3/4 time. The score consists of five staves of music with corresponding chord symbols above them. The chords are: D, G, A, A7, D, G, D, A, D, G; A, A7, D, G, em, A7, D; G, A, D, bm, G, em, G, A; G, A, D, bm, em, G, A; G, em, G, A, D, A7, D. The score includes a first ending (1.) and a second ending (2.).

Helens Slängda polska

tillägnad Östergötlands Spelmansförbund 90 år, 2017

av Helen Eriksson, Norrköping

Musical score for 'Helens Slängda polska' in G major, 3/4 time. The tempo is marked as quarter note = 100. The score consists of four staves of music with corresponding chord symbols above them. The chords are: D, Em, A, A7, A, D, D; Em, A, A7, A, D, A, D; D, Em, A7, D; D, Em, A7, A, D, A7, D. The score includes first and second endings.

Så här ser de tre pristagarna ut!

1:a pristagaren Christer Samuelsson
(bidraget infört i Östgötaspel 17.4), och

2:orna Magnus Larsson och Helen Eriksson.

Foto: Isabell Svärdmalm



Borghamnsmarsch

ÖSF:s 90 årsjubileum 2017

Ove Arfwedsson

Tempo 1/4=80

Violin

A7 D A7 D Fine 2 D G

D Em A D G

D Em A7 1 D 2 D G

C G D Em

D G C G D7 1 G 2 DC al fine

Kommande evenemang att glädja sig åt

Inbjudan

till alla som vill vara med och fira

Smålands spelmanns förbunds
70-årsjubileum
9-10 mars 2018 i Växjö



Småländska storspelmän -
Jubileumskonsert och danskväll

Frederagen 9 mars kl 19.00

Plats: IOGT-NTO, Vattentorget 1, Växjö

Eva Blomquist-Björnberg, Heléne Ingvarsdotter, Sabina Henriksson,
Jeanett Rousu, Ulrika Gunnarsson och Marika Björnberg

Entré: 120 kr (100:- medlem i Valshuset/ Smålands spelmanns förbund)

Arr: Valshuset Växjö i samverkan med Smålands spelmanns förbund

Föreläsning/ Årsmöte/ Spel-Visstuga/ Fest/
Dans/ Buskspel

Lördagen den 10 mars

Plats: Villa Vik, Lenhovdsvägen 72, Växjö

Årsmöte Smålands spelmanns förbund (Fika)
11.00 - 12.00

Polskans historia

13.00 - 14.30

Magnus Gustafsson, föreläsare

Spelstuga

15.00 - 17.00, Eva Blomquist-Björnberg

Visstuga

15.00 - 17.00, Ulrika Gunnarsson

Jubileumsmiddag

18.00 - 20.30

Kostnad buffé 255:-

Anmälan vis/spelstuga samt middag till Håkan Alm 070-877 58 44
eller hakanalm46@gmail.com senast 26 februari.

20.30 - 21.00 Allspel

Allspelslåt på spelmanns förbundets hemsida

21.00 Dans efter spellista

Boende

Villavik/Tofstastrand 0470-65290 Begränsat antal rum.

Boka i tid. Allt i Växjö centrum via booking.com

Arr: Smålands spelmanns förbund i samverkan med Valshuset Växjö,
Smålands musikarkiv, Musik i Syd och Bilda



Välkommen till ÖSF:s Folkmusikpub
på Broadway 5.4 18.00 – 23.00
Bråddg. 26, Norrköping hitta.se.

Broadway är från 1946 och ett av de äldsta fiken i sta'n.
Här inleder ÖSF Folkmusikfestivalen i Norrköping med



SPELSTÄMMA
HEMBYGDSBERGET I RINGARUM
SÖNDAGEN DEN 17 JUNI KL 12.00
FRILUFTSGUDSTJÄNST KL 11.00



SERVERING

LOTTERIER

Allspel

Buskspel

Spellista

Hemgårdens Folkdanslag

Svenska Folkdansringen

GRÄLLETRANSPORT

FRÅN PARKERINGEN



Ringarums
Hembygdsförening

Zornmärket
Anmäl senast 15 april

2018 års Zornmärkesuppspelningar äger rum i Delsbo 26-30 juni.
Utdelning av utmärkelser sker på riksspelmannsstämman som äger rum i samband med spelmannsstämman i Delsbo.
Ta chansen! Den som erövrar Zornmärket i silver kan titulera sig riksspelman. Info och anmälan från 15/1 via vår hemsida, kanstiet tel 08-6950015 eller Ulf H Svensson tel 070-3300138.

www.zornmarket.se

Folk-
Norrköping 6-7 April
världs-
gala-
musik-
festival

Folk & Värld
MUSIKGALAN

FOLKMUSIK-
FESTIVAL

Åtta fantastiska akter är med på galascenen den 7.4 och programmet är spräckligt, spännande, djärvt men av högsta kvalitet. Sverige, Norge och Sápmi är representerade genom:

Abjeez
Ahlberg, Ek & Roswall
Crash Nomada
Elle Márijá Eira (NO)
Hazelius Hedin
Kartellet (NO)
Långbacka/ Bådagård
Sohair Chkair

Dessutom Workshops (WS):

Prova på Ethno,
Jämställda kreativa rum
Sång WS, Åkervinda,
Dans WS, Krzikopa,
Spel WS, Anna Rheingans
Spel WS, Erlend Viken Trio,
Dans WS, Kartellet
Danser från Östergötland
WS i polska, Anna Öberg
Scendansforum, Anna
Öberg, Anton Schneider

Därutöver seminarier, jam och förstås dans... Se <http://folkgalan.se>

Ethnolägret i Rättvik 28.6 – 6.7!
Anmäl dig snarast och ha chans att få bidrag till kostnaden!

SSR betalar halva avgiften och ÖSF resten för en deltagare som är medlem i ÖSF. Skicka in anmälan till ordf. Isabell och ange namn, emailadress och mobilnummer samt berätta om dina spelerfarenheter och varför du vill åka till Ethno.

SSR väljer enligt principen "Först till kvarn..."
Se: www.ethno.se

ÖSTGÖTASPEL
2018 nr1



KALENDARIUM

Östergötland

FiL**

Folkmusikcafé/-pub:

Första onsdagskvällen varje månad 20.00 Dans till spellista.

18-03-07 Folkmusikcafé
Lunnevad's folkhögskola

18-05-02 Folkmusikpub Palatset, Drottning. 23, Linköping.

FiL**

Konsert & danskvällar:

18-03-17 14.30 Årsmöte och
18-03-17 19.00 Ulrika Bodén
band, Arbis, Repslagarg. 30
Linköping.

18-04-06 - 07 Folkmusikfesti-
valen, Louis de Geer konsert och

kongress, Norrköping; **under Folk- och världs-musikgalan**
Se annons s. 11.

18-05-05 Norr om Stockholm
Palatset. Drottning. 23, Linköping.

ÖSF*

18-03-25 13.30 Årsmöte på
Majblomman med bl.a. spelstugor och spel till dans. Se s.2!

18-04-05 Folkmusikpub 18.00*
Broadway, Norrköping. Se s. 11!

18-04-06 - 07 Linköpings folk-
musikfestival,* och **. Se s.11!

18-06-17 12.00 Spelstämma i
Ringarum. Se s. 11!

18-08-18 Hembygdifest i Östra
Ryd med Anders Larsson kurs

*Småland****

18-03-17 19.00 Irländskt!!
Kurs, konsert, spel till dans.
Spira, Jönköping****

18-04-07 13.00 Spelmans-
stämma, Lidhult****

18-03-16 - 18 Spelmanskurs
Kalmar****

18-05-19 19.00 Fräsch al-
ternativ folk: Rånda Kon-
sert
Kurs, konsert, spel till dans.
Spira Jönköping****

*Södermanland*****

[*www.ostgotaspel.se](http://www.ostgotaspel.se)

[**www.folkmusik.nu](http://www.folkmusik.nu)

[***www.smalandsspelmansfor-](http://www.smalandsspelmansforbund.se)
[bund.se](http://www.smalandsspelmansforbund.se)

[****vff.nu](http://www.vff.nu)

[*****www.sormlandsspel.se](http://www.sormlandsspel.se)

*Kontakt sökes/
finnes!*

Östgotaspel testar att ha plats för "kontakt-annonser", där man under "SÖKES" kan efterlysa t.ex. spelkompis/personer till olika uppdrag, instrument att köpa eller annat.

Man kan också annonsera under "FINNES" på motsvarande sätt. Om man vill vara anonym kan man ange en signatur i annonsen och ge kontaktuppgifter till redaktören.

SÖKES

- Medlem i kommittén till Linköpings-stämman. Se ordf:s hälsning s. 3!
Kontakta Alexandra Lindwall!
- Kan du hjälpa till med att bemanna föreningsarkivet på Stifts- och Landsbiblioteket? Kontakta Hans Norberg!
- Vem vill ha en dragspelare till sin spelgrupp? Intresserad person finns!

Manusstopp för bidrag till nästa nummer är **20.5!** Det är roligt att göra Östgotaspel när så många vill bidra!